

Uvedimo sljedeće predikate:

$P(x)$ – x je dežurni oficir

$Q(x, y)$ – osoba x pregleda urednost osobe y

$R(x)$ – x izlazi iz kasarne

$S(x)$ – x je viši oficir

$T(x)$ – x je neuredan

Tvrdnju “Dežurni oficir pregleda urednost svih osoba koje izlaze iz kasarne a nisu viši oficiri” možemo zapisati kao:

$$\forall x (R(x) \wedge \neg S(x) \Rightarrow \exists y (P(y) \wedge Q(y, x)))$$

Tvrdnju “Neke osobe koje su izlazile iz kasarne neuredne bile su pregledane isključivo od neurednih osoba” možemo zapisati kao:

$$\exists x (R(x) \wedge T(x) \wedge \forall y (Q(y, x) \Rightarrow T(y)))$$

Tvrdnju “Niti jedan viši oficir nije neuredan” možemo zapisati kao:

$$\forall x (S(x) \Rightarrow \neg T(x))$$

Zaključak “Neki dežurni oficiri su neuredni” možemo zapisati kao:

$$\exists x (P(x) \wedge T(x))$$

Konačno, čitavo rezonovanje možemo zapisati kao:

$$\forall x (R(x) \wedge \neg S(x) \Rightarrow \exists y (P(y) \wedge Q(y, x))), \exists x (R(x) \wedge T(x) \wedge \forall y (Q(y, x) \Rightarrow T(y))), \\ \forall x (S(x) \Rightarrow \neg T(x)) \vdash \exists x (P(x) \wedge T(x))$$

Rezonovanje je korektno ukoliko je sljedeći izraz valjan:

$$\forall x (R(x) \wedge \neg S(x) \Rightarrow \exists y (P(y) \wedge Q(y, x))) \wedge \exists x (R(x) \wedge T(x) \wedge \forall y (Q(y, x) \Rightarrow T(y))) \wedge \\ \wedge \forall x (S(x) \Rightarrow \neg T(x)) \Rightarrow \exists x (P(x) \wedge T(x))$$

Valjanost ovog izraza je ekvivalentna kontradiktornosti njegove negacije, koja glasi

$$\forall x (R(x) \wedge \neg S(x) \Rightarrow \exists y (P(y) \wedge Q(y, x))) \wedge \exists x (R(x) \wedge T(x) \wedge \forall y (Q(y, x) \Rightarrow T(y))) \wedge \\ \wedge \forall x (S(x) \Rightarrow \neg T(x)) \wedge \neg \exists x (P(x) \wedge T(x))$$

Ovaj izraz ima oblik $F_1 \wedge F_2 \wedge F_3 \wedge F_4$. Svedimo svaku od klauza F_1 , F_2 , F_3 i F_4 na preneks normalnu formu, uz dodatno oslobađanje od implikacija:

$$F_1 = \forall x (R(x) \wedge \neg S(x) \Rightarrow \exists y (P(y) \wedge Q(y, x))) = \forall x (\neg R(x) \vee S(x) \vee \exists y (P(y) \wedge Q(y, x))) \\ = \forall x \exists y (\neg R(x) \vee S(x) \vee (P(y) \wedge Q(y, x)))$$

$$F_2 = \exists x (R(x) \wedge T(x) \wedge \forall y (Q(y, x) \Rightarrow T(y))) = \exists x (R(x) \wedge T(x) \wedge \forall y (\neg Q(y, x) \vee T(y))) = \\ = \exists x \forall y (R(x) \wedge T(x) \wedge (\neg Q(y, x) \vee T(y)))$$

$$F_3 = \forall x (S(x) \Rightarrow \neg T(x)) = \forall x (\neg S(x) \vee \neg T(x))$$

$$F_4 = \neg \exists x (P(x) \wedge T(x)) = \forall x \neg (P(x) \wedge T(x)) = \forall x (\neg P(x) \vee \neg T(x))$$

Potražimo sada odbijenicu za ovaj skup klauza:

(1) $\exists x \forall y (R(x) \wedge T(x) \wedge (\neg Q(y, x) \vee T(y)))$	(F ₂)
(2) $\forall y (R(a) \wedge T(a) \wedge (\neg Q(y, a) \vee T(y)))$	(EI iz (1) uz $x \rightarrow a$)
(3) $\forall x \exists y (\neg R(x) \vee S(x) \vee (P(y) \wedge Q(y, x)))$	(F ₁)
(4) $\exists y (\neg R(a) \vee S(a) \vee (P(y) \wedge Q(y, a)))$	(UI iz (3) uz $x \rightarrow a$)
(5) $\neg R(a) \vee S(a) \vee (P(b) \wedge Q(b, a))$	(EI iz (4) uz $y \rightarrow b$)
(6) $R(a) \wedge T(a) \wedge (\neg Q(b, a) \vee T(b))$	(UI iz (2) uz $y \rightarrow b$)
(7) $R(a)$	(logička posljedica (6))
(8) $S(a) \vee (P(b) \wedge Q(b, a))$	(rezolucija iz (5) i (7))
(9) $\forall x (\neg S(x) \vee \neg T(x))$	(F ₃)
(10) $\neg S(a) \vee \neg T(a)$	(UI iz (9) uz $x \rightarrow a$)
(11) $T(a)$	(logička posljedica (6))
(12) $\neg S(a)$	(rezolucija iz (10) i (11))
(13) $P(b) \wedge Q(b, a)$	(rezolucija iz (8) i (12))
(14) $\neg Q(b, a) \vee T(b)$	(logička posljedica (6))
(15) $Q(b, a)$	(logička posljedica (13))
(16) $T(b)$	(rezolucija iz (14) i (15))
(17) $\forall x (\neg P(x) \vee \neg T(x))$	(F ₄)
(18) $\neg P(b) \vee \neg T(b)$	(UI iz (17) uz $x \rightarrow b$)
(19) $P(b)$	(logička posljedica (13))
(20) $\neg T(b)$	(rezolucija iz (18) i (19))

(16) i (20) su kontradiktorni, te formiraju traženu odbijenicu. Ovim je pokazana valjanost razmatranog rezonovanja.